

Motion till riksdagen 2017/18:4098

av **Magnus Oscarsson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2017/18:179 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med konkreta förslag för att stärka landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den svenska jordbruksproduktionen och säkra livsmedelsförsörjningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen snarast måste ges nödvändiga resurser för att effektivt bekämpa brott även på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att funktionella bredbandsförbindelser ska vara tillgängliga i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det statliga stödet till enskilda vägar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Generellt kan sägas att propositionen är för allmänt hållen och saknar substans. De föreslagna målen för landsbygdspolitiken är allmänt hållna och svåra att utvärdera. Det är anmärkningsvärt att varken jordbruk eller livsmedelsproduktion nämns vid namn i något av de tre föreslagna delmålen. Perspektivet i propositionen är överlag patroniserande med utgångspunkten ”Vad kan vi göra för landsbygden?” snarare än ”Se vad landsbygden gör för oss!”.

Det finns en hel del positiva förslag i propositionen, exempelvis exportfrämjande insatser och inrättandet av ett nationellt kunskapscenter för landsbygden. Men propositionen saknar många konkreta förslag som landsbygden är i akut behov av.

Kristdemokraterna anser att Landsbygdskommitténs 75 punkter, som presenteras i betänkandet SOU 2017:1, är en bra utgångspunkt för konkret landsbygdspolitik. Därutöver vill vi i sammanhanget lyfta några särskilt viktiga landsbygdsfrågor, nämligen livsmedelsförsörjningen, polisnärvaron, bredbandstillgången och statens engagemang i vägnätet.

Landsbygdens betydelse för livsmedelsförsörjningen

Jordbruket är grunden för en nations överlevnad. Även om det i dag endast är en liten del av befolkningen som arbetar inom jordbruket är vi alla helt beroende av dess produkter för att kunna överleva. Detta perspektiv är en nödvändig utgångspunkt i alla diskussioner om landsbygdspolitiken.

Den svenska självförsörjningsgraden av livsmedel har minskat kraftigt de senaste decennierna och anges i dag till under 50 procent. Om hänsyn tas till att maten ska kunna produceras även när importen av sådant som drivmedel, gödningsmedel, foder och andra insatsvaror skärs av, bedömer expertis på Livsmedelsverket att Sveriges försörjningsgrad ”är lika med noll”. I Sverige saknar vi med andra ord möjligheter att försörja vår befolkning med livsmedel för den händelse att handeln med omvärlden skulle skäras av.

I krig eller kris kan vi räkna med att importen väsentligt försvåras. Även i fredstid kan vårt lands integritet hotas av att någon kan kontrollera tillförselvägarna till Sverige. Detta kan begränsa våra möjligheter att föra en självständig politik. Gränsöverskridande utbrott av smittsamma sjukdomar kan också begränsa rörligheten för människor och varor. Uteblivna oljeleveranser kan slå undan möjligheten att producera drivmedel. I Finland är försörjningsgraden runt 85 procent, detta för att de vet hur viktigt det är att i kristider ha livsmedel till landets invånare. Något som vi i Sverige tycks ha glömt bort.

Polisen ska ingripa även på landsbygden

Polisresurserna i glesbygden dräneras och fokuseras alltmer till storstadsområdena. Otryggheten på landsbygden ökar. Stölder av maskiner, diesel och maskindelar grasserar. Djurägare och jägare hotas och trakasseras. Som näringsidkare i glesbygden är det ofta långt till närmaste polis. Även om ägaren skulle lyckas ta en brottsling på bar gärning så vore det förenat med fara att ingripa. Som brottsling är risken för att åka fast mycket liten om man ger sig på att stjäla från jordbrukare, skogsägare eller renskötare. Den polisiära närvaron i den svenska gles- och landsbygden är mycket låg, i synnerhet i norra Sverige.

Kristdemokraterna föreslår en kraftig ökning av polisnärvaron i landet. Det utökade antalet poliser bör också komma landsbygden till del. Alla har rätt till rättsväsendets skydd, oavsett var i landet man bor.

Fungerande digital kommunikation i hela landet

I propositionen anges det att "[a]lla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband". Emellertid duger det inte med att enbart ha tillgång till "service". Företagen måste ha möjlighet att arbeta via nätet, vilket bl.a. innebär möjligheter till streamingtjänster och möjligheten att snabbt överföra stora datafiler. En förutsättning för att kunna driva företag på ett effektivt sätt – och i ökande utsträckning för den dagliga livsföringen i övrigt – är pålitlig och snabb internetuppkoppling. Fortfarande saknar stora delar av landet tillgång till bredband, och utbyggnadstakten skiljer sig stort mellan olika delar av landet. För att i ett kortare perspektiv kraftigt öka tillgången till bredband med hög överföringskapacitet behöver frekvensutrymmet för mobila lösningar utökas. Det s.k. 700 MHz-bandet bör så snart som möjligt auktioneras ut för att användas för elektroniska kommunikationer med fullgod bredbandstäckning också i glest befolkade områden.

Kristdemokraterna vill att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, vilket förutsätter att det finns tillgång till ett robust bredband i hela landet som har hög överföringskapacitet. Det är angeläget att samtliga invånare får jämlika villkor för att bo och verka i olika delar i landet. Där det inte finns ekonomiskt intresse och lönsamhet för de privata aktörerna på marknaden att bygga ut bredband, bör staten påskynda utbyggnaden av bredband och mobil uppkoppling.

Vi vill också se en fortsatt satsning på bredbandskoordinatorer. Koordinatorerna ska fungera som en kontaktpunkt för bredbandsfrågor i länen för både offentliga och privata aktörer. Detta är en viktig satsning för att förbättra möjligheterna till bredband i hela Sverige.

Telia har påbörjat en avveckling av det fasta telefonnätet i syfte att ersätta detta med fiber eller mobil teknik. Det innebär att Telia i vissa områden exempelvis ersätter vanlig fast telefoni med lösningar via mobilnätet, och bredband via telejacket (ADSL) med fiber eller mobilt bredband. Detta har medfört att många abonnenter, som tidigare haft fungerande bredbandstäckning, förlorat denna. När det fasta bredbandet försvinner uppstår stora merkostnader för abonnenten, som tvingas gå över till en mobil bredbandslösning (om sådan är möjlig). Kostnaden kan öka från 4 000 till 20 000 kronor per år och abonnent. Från många håll rapporteras om problem med anslutningen efter det att kopparnätet ersatts med mobilt bredband. Många mobilmaster blir överbelastade. Från ansvarigt statsråd görs ingenting. Tyvärr accepterar inte den socialdemokratiska regeringen principen att användarna inte ska berövas fungerande lösningar innan någon ny fungerande lösning finns på plats.

Huvudalternativet till det nedmonterade kopparnätet på landsbygden har ansetts vara utbyggt mobilt bredband i glesbygd. Enligt PTS själv är 700-bandet särskilt gynnsamt för mobila bredbandstjänster i glesbygd. År 2014 beslöt regeringen att öppna upp 700-bandet för mobilt bredband från år 2017. Emellertid beslutade regeringen under hösten 2016 att skjuta upp tillgängliggörandet av 700-bandet med två år. Häpnadsväckande nog låter regeringen nedmonteringen av kopparnätet fortsätta som planerat trots det nya beslutet om 700-bandet. Allt fler människor upplever nu frustrationen av att berövas fungerande bredbandsanslutning. Runt om i Sverige talas det om en skandal, det stora bredbandsveket. Kristdemokraterna anser att det borde kunna ses som självklart att inte klippa det fasta kopparnätet innan ett fungerande alternativ finns på plats i det enskilda fallet. Det kan lätt ses som ett uttryck för storstadens arrogans när det gamla nätet tas bort innan ett nytt fast fibernät finns på plats.

Landsbygdskommittén, som presenterade sitt betänkande i januari 2017, föreslår att regeringen säkerställer tillgången till bredband för de hushåll och företag som står utan uppkoppling i samband med avvecklingen av kopparnäten. Kommittén skriver att problemen riskerar att fortgå fram till 2020. För att inte kommuninvånare i landsbygderna ska stå utan en fungerande uppkoppling föreslår kommittén därför att regeringen omgående tar initiativ till att säkerställa tillgången till bredband för de hushåll och företag som står utan ersättning i samband med Telias förändringar av kopparnäten. Som möjliga åtgärder föreslår kommittén att den så kallade SOT-nivån omgående höjs, alternativt att man driver på marknads aktörer för ett snabbare teknikkifte i landsbygderna. Kommittén nämner också att staten i egenskap av ägare kan ställa konkreta krav på teknikkompensation från Telia.

Statliga satsningar på vägnätet på landsbygden

Kristdemokraterna anser att de enskilda vägarna har en mycket stor betydelse för Sverige. På landsbygden är det av den allra största betydelse att underhållet av de enskilda vägarna fungerar. Det måste finnas regelverk som skapar möjlighet för tillräckliga resurser för investeringar och underhåll i enskilda vägar. Staten bör utöka sin medfinansiering av de enskilda vägarna.

Väghållningen av de enskilda vägarna fungerar oftast bra och är ett viktigt komplement till de statliga vägarna. Samtidigt är det viktigt att staten sköter om sina egna vägar i hela landet. Kristdemokraterna motsätter sig försök att vältra över statliga vägar till enskilt huvudmannaskap, vilket skulle skada glesbygdens förutsättningar.

Magnus Oscarsson (KD)

Annika Eclund (KD)

Aron Modig (KD)

Roland Utbult (KD)

Emma Henriksson (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)